

**Verhalen
in het dialect 1**

Martin Wichink

Veurwoord.

As heel jong is Martin Wichink begunn met ut schriem van verhalen.

Ut gaf hem de meugelijkheid um tiedens ut schrijven zich terugge te trekken in zien eigen deur letters en woorden gevisualiseerde wereld.

Disse “verzameling verhalen” is un bundeling “ongesleppen” emoties uut ut dagelijkse laeven, vormmegeem in verhalen en gedichten van disse prieswinnende auteur.

Disse prachtige saamgestelde bundel van Martin’s meest toonaangeemde teksten, geeft de laezer un verfrissende unieke kiek op de wereld.

Disse verhalen is ut tweede verzamelingsbundel welke op disse maniere in openbaarheid kump en is ontstaone uut zijn passie veur schriem.

Martin Wichink.

Inhoud van disse verzameling verhalen:

Bessems.

**Dat der achter un leaven as bessem meer bie kump
kieken, leas ie hier.**

Dattig joar bie de bleeke.

**Un feestdag veur mie, ma weh ene um nooit meer te
vergetten.**

**Em mog ik weer ut kwoajochie van vrogger wenne.
Hoe un gebeurtenis op de camping mie weer terugge
brach bie vrogger.**

Gruun Hoarle.

**Mien kiek op Hoarle, hoe gruun ze noe eigenluk bezig
bint.**

Kleurriek bladwark.

**Wie kunt genieten van ut mooie bladwark, ma wie
stoort der oons ok weh is an.**

Wens oe völle leasplezier bie disse verhaalen.

Bessems.

Laats was ik achter oons huus an ut végn met de
bessem oaver de stroate, toen de stelle brak an de
onderkaante. Had disse bessem ok al joaren en de
heure waan ok al oarig offesletten. Mut tog nog wat
planties haaln bie de Welkoop, dus haal ik doar ok
meteene ma un nie'je bessem.

Kom ik doar in de winkel en doar löpp een jonge vent.

“Woar kan ik de bessems vinden”, vroag ik um.

“Wat voor soort zuuk ie dan? Een van oe of végger of un na oe toe végger.”

Keek um raar an umdat ik dach datte un grappie maakte, ma hij was bloedserieus.

“Wat is dan ut verschil”, vreug ik um dan ok. Ken alleen harde en zachte bessems, ma doar bleek nog weh verschil in te zitten. Ie mut kieken noa de gaten in de bessem hoe die a veur e’boort bint.

Isse rechtop veur e’boort, dan is det un zachte bessem en dan hoef ie gin kracht te zetten, dus det is na oe toe végbessem. Muj grote stukken véggen, dan vég ie van oe of. Vaake bint det van die bessems met harde heure. Aj wilt kuj ok nog kiezen uut harde en zachte heure van takken, piepenstreutjes, kokos of nijlon. Ie zegt ut ma, keuze genoch.

Noe kuj ok nog kiezen uut un dunne en dikke bessemstelle. Veur de van oe of bessem, zol ik oe de dikke stelle an roane, want dan gebruik ie meer kracht. Bie de na oe toe bessem zol ik oe de dunne stelle an roane, want juist dan wul ie niet tevölle stof doen opwei’jen.

Met disse duudeleke wiesheid möss ik ut doene. Miene keuze was dan ok snel e’maakt. Ik mut dus twee bessems hem.

Noe mut ik weh zegn dat den jong goed zien beste deut, want hij maakte de bessems met de juuste stelle geliek kloar veur gebruik deur ze direct vast te spiekeren. As goeje verkoper weese mie ok nog em op de stoffer en blik in dezelfde stijl en kleur. Die hek dan ok ma der bie e'num.

Zo dan bin ik noe veur de kommende tied weer helemoal kloar. Zo ziej ma weer, nie'je bessems véggen schoone.

Dattig joar bie de bleeke.

Dattig joar bie de bleeke.

Da's nie niks.

Dag in dag oet, oaver de barg.

Moar dat hef mie nog nooit verveelt.

Wat un gewone dag had mut wun'n.

Was d'r ene um nooit te vergetten.

In plaasse van nog een kwatier te mutten wach'n,

Steet d'r opeens 'n lange limo veur de deure.

Eers hak nog niks in de gaten.

Tut da'k twee coleegaas zagge met fotocamera's.

De sjouffeur bell'n netties an en zei: "ie mag met".

Met ziene viem bin wie d'r achterinne kruppen.

Twee motoren ree'n d'r met.

Prins carnaval van de Sukkewottels zol d'r jaloers op wu'n.

Em un eisie halen in Heldern.

Dan gaow vedder richting de bleeke.

"Ik heb nog een klenn verassing veur oe", ze't de sjouffeur nog.

Un halm haane haln bie de poelier.

Bie de bleeke lig de rooje looper al uut.

Zie stoat allemoal te kieken.

Em zwaajen en zie begint te klappen.

Ut feest kan begin'n.
Haanties schudden'n en dan op noar de borrel.
Doar bint de meesen we veure kom'm.
Aj noe denkt noe hej alles u'hat, dan hej ut mooi mis.
Oanse schoonzunne giet nog goochel'n.
Met un paar lont'n van Ten Cate.
Hej maak ze zo kotter en langer.
Doar noa pakte de panne.
Doarin stekte unne lappe in de fik.
Asse de deksel d'r op dut en d'r weer of haalt.
Kumt d'r een book te veurschien.
Met doarin alle korte stukkies wat ik ooit hebbe
schreem.
Dat nie alle colleegaas det weet, ziej we an det book.
Ut geet van haand tut haand.
Det bint noe streken, woar ik we van hoale.
Ik doe d'r zelf ok vaake an met.
Loat ditte dan ok gewoon over mie hen kom'm.
Veural um daj d'r niks an kunt doene.
Ie mut gewoon geniet'n van de dinge, die op oene pad
teeg'n komt.
Die blijft ut beste hang.
Deur'um um niemaand te vergetten.
Bedankt allemoal, ut was onvergettelijk dag veur mie.

Em mog ik weer ut kwoajochie van vrogger wenne.

Vanuut mien luie stoel kiek ik met oonse vekaansie, uut op ut grössveldje veur oonse carvan. Glimlachend zie ik doar un jochie van un joar of acht, wat doar rondkuiert. Den slenterd langzaam richting een van de spöl-toesteln, die doar in ut midden van ut grössveltie stoat. Smoezelig is ziene snoete van ut buuten spöln en is doardeer a oarig broen e'wun in de zunne. Köste op ziene arme en beene, geeft a eerdere ongelukkies weer, diete woarscheinlek zelf e'maakt hef.

Geliek möss ik denken an un reklaame van Sire dit joar op televisie. Jongs mut weer jongs wun en buuten spöln. Dit joch kon zo in dizze reklame met spöln. Zo ongedwung'n ginge te wark.

Asse em later op de schommel is goan zitten, schoeft hij zien tie-sjurt iets na boam. Ziene rechterhaand dutte dan onder zien linker oksel. Met ziene linkerarm pompte dan op en neer, zodat der skeet geludjes ontstoat.

Miene gedach'n goat dan ok meteene weer na vrogger hen, toen ik ok zo'n klein jochie was. Wie deen det toen ok a zo. Det han wie e'leert van oonse va of een van oonse kameroad'n. Ma presies wet ik det nie meer,. Zo

lange is det a e'leene en is ok nie zo belangeriek veur dit stukkje.

Wie deun wedstriedjes wie de hardste skeetjes kon maakn. Net zo lange tut oonse oksels rood waan en ut zweet begun te bieten.

Zol ik ut noe nog kunnen? Miene rechterhaand verdwijnt noe ok onder de linker oksel en maake dan un paar pompbewegingn met miene linker arm. Dan klinkt der opeens un hele harde skeet. Ut jochie kek geliek op en zie zien glunderende koppie, asse un medestander in mie zut.

Langzaam loat ik mien rechterarm en tie-sjurt weer zakken, as ik nie-jskierige blikken van de buurn um ut huukie van hun luifel woar nem.

Em... heel em, mog ik weer weer det jochie van vrogger wenne.

Gruun Hoarle.

Ut allerbeste veur 2020 wens ik oe toe en dat wie der weer un mooj joar van mag maaken. De stroomverziening in Hoarle wut noe zelf oppewekt, tenminste det is de bedoeling. Det is ok weh hard neudig, want teegnwoordig ziej ok steeds meer lichies in de tuin, in de leste moand van ut joar. Tis weh steeds meer ledverlichting waj ziet, ma tog kost ut stroom. Noe kuj det nog un bettie gruunder maaken deur alle kasboomen te verzamelen en te versnipperen, dan kuj ut verbraan en doar weer enersjie met opwekken. Of ie mut un veltie hem, woar ie de kasboom weer terugge kunt potten. Ma det hef nie iedereene.

Noe is Hoarle weh vaaker gruuner bezig. Eens per joar komt wichter in groepsverbaand, rotzooi in de barm schoone maaken. Mangs denk ik op nie'jjoarsdag weh is, woar bint ze noe. De stroaten ligt dan bezei'jd met ofgestökken vuurwark.

Veur zeumzeumtig miljoen is der in Nederland offestökken, woarvan un deel ok in Hoarle op de stroate lig.

Dan vroag ik mie wel is of, of Staatsbosbeheer noe nie te völle boomen heffe kapt veur wat extra heide. De

luch mut ok hier weer e'zuuverd e'wun. As wie dan net as bie Shell veur elke vuurpijl of rottie un boom konden planten, dan krieg wie vanzelf weh weer meer bos. Det mag van mie ok weh un kasboom met kloete wenne, zodaj die volgend joar weer kunt gebruuken. Dan bint wie helemoal gruun bezig tog?

Binne weh benie'jd wat wie noe in Hoarle kriegt. Wut ut un windmölle, zodat wie ok weer un Mölle in Hoarle hebt of wut het un zunnepark. Beide hef weh wat. Wie mut tog in ut joar 2050 enersjie neutraal wenne en det is a oaver dattig joar.

Wie mut dan weh meer stekkerplaatsen hem veur alle elektriesche auto's of ried wie straks allemoal droadloos op wiefie. Det zol weh mooj wenne. Dan kuj op Google gelieke ziene woar ie ried of woar ie oene auto parkeert hebt.

Misschien left wie dan weh völle meer buuten. Umdat wie de koelkaste en diepvries buuten hebt stoane, um zo de opwarming teegn te goane. Wie bint der nog nie, det is mie noe weh duudelek.

Oe ok? Mooj, dan kunt wie in Coöperaatsie verbaand weer völle bereiken saam in Hoarle.

Kleurriek bladwark.

Gruun, gel, rood, peers, broen en bie zwat'of, zovölle kleuren kom ie teegn an bladwark. Heel normaal wat in dit tiedstip van ut joar van de beume of kump. Asof de beume oons nog un bosskop met wil geem.

Veur julle wil ik nog een keer mooj wenne, veurdat ik al ut blad loat vallen. Met regen en un boele wind, kump ut allemaol terechttte op de grond.

Wat doet wie dan allemoal? Juust... blad opruumen. Op de weg en op oonse stoepjes, doar kan ik ut begriepen. In de tuin muj ut eigenlek loaten liggen. Ut is goeje mest en heel wat dierlek volk is der blie'j met.

Un stekkelvarken kroept graag in un vössem met bladeren. Doarin kanne dan mooj zien wintersloap hoaln. Reegnwormen kunt der zich te goed an doene en zo ok nog mooj veur de ofwatering zorgen. Wes ma eerlek, as der völle water valt in ut noajoar, dan bint wie weh blie'j, dat ut rengwater snel de grond in trekt en dat ut nie blef stoane. Dan zol der un hoop kapot kunnen vriezen in de winter.

Noast dat ut bladwark goeie mest is veur oonse tuin, leaverd det soms ok nog nie'j leaven op. Det ziej vanzelf weh, as ze as paddestoelen uut de grond schiet.

Ma wuss ie ok dat ut bladwark un goeje extra bescherming is teegn de vorst.

Deur al det bladwark wat der op de grond ligt, doet wie ok nog völle an de ofkomst doarvan te roajen. Is ut un bark, Hollandse of Amerikaanse ieken, misskien is ut weh un heel ander soort boom of stroek uut de tuin van de buren. Want nie iedereene hef dezelfde stroeken as de buren gelukkig. Det maakt ut ok zo vroolek in de stroate. Ma deurdats wie met zien allen op de grond blijft kieken, ziet wie nie de kaale beume. Det valt oons pas op, as der vorst an de grond is e'wes en zo ut rottingsproces versnelt. Dan bint de kleuren snel weg en kiek wie dan pas weer umhoog. De beume bint a kloar veur de winterbehandeling, noe wulle nog.

Hoop dat je van deze verzameling hebt genoten.

Op mijn website staan nog meer verhalen en gedichten in deze bundelvorm.
Kom, kijk en download op:

<https://haarle15.jouwweb.nl/verhalen-gedichtenbundels>

Tot gauw.

Met vriendelijke groet,
Martin Wichink.